

Wybory do władz samorządu uczniowskiego

W szkole odbywają się wybory zgodne z demokratycznymi zasadami (powszechne, równe, bezpośrednie, z tajnym głosowaniem), wszyscy uczniowie i uczennice mają czynne i bierne prawa wyborcze. Uczniowie i uczennice znają swoich kandydatów/kandydatki i ich programy.

WYZWANIA SZKOŁY DEMOKRACJI DO PODJĘCIA W TYM OBSZARZE:

Wybierzcie do realizacji **min. jedno wyzwanie**
– coś, co do tej pory nie działo się w Waszej szkole!

UWAGA: W przypadku obszaru „Wybory” możliwe jest opisanie działań, jakie miały miejsce podczas wrześniowych wyborów.

1. Przeprowadzamy wybory do władz SU zgodnie z zasadami i procedurami opisanymi w poradniku CEO: „Wybory do władz SU. Poradnik dla ucznia.”
2. Organizujemy debatę wyborczą pomiędzy kandydatami w szkole
3. Uczniowie starszych klas lub przedstawiciele władz SU organizują i prowadzą zajęcia o wyborach dla uczniów klas młodszych.
4. Organizujemy uczniowską komisję wyborczą, która odpowiada za samodzielne przygotowanie i przeprowadzenie wyborów.
5. Tworzymy zgodną z demokratycznymi zasadami i procedurami ordynację wyborczą (jeśli do tej pory nie było) lub dostosowujemy zapisy dotychczasowej ordynacji do zasad.

Opis obszaru

Podczas wyborów uczniowie i uczennice szkoły decydują, jakie osoby będą ich reprezentantami i reprezentantkami. To, kto i w jaki sposób zostanie wybrany, wpływa na jakość pracy samorządu przez kolejną kadencję. Wybory do władz SU to dla większości młodych pierwsze doświadczenie demokracji w praktyce. Od tego, jakie to będzie doświadczenie, zależy zatem nie tylko, czy nowo wybrany samorząd uczniowski stworzą odpowiednie osoby, ale również postawa wobec wyborów w ogóle.

Szkoła demokratyczna dba o przestrzeganie zasad i procedur demokratycznych, lecz oddaje uczniom i uczennicom odpowiedzialność za przygotowanie i przeprowadzenie wyborów. Wybory młodzieży, jakiegokolwiek by nie były, nie są podważane przez dorosłych. Uczniowie i

Projekt finansowany ze środków Ambasady Stanów Zjednoczonych

uczennice są informowani o zasadach głosowania i zachęceni do kandydowania. Zasady są spisane w przystępny sposób, językiem zrozumiałym dla młodzieży i upublicznione. Kandydaci i kandydatki, przystępując do wyborów z zamiarem działania dla wspólnego dobra, mają swoje pomysły na jego realizację i na to, w jaki sposób najlepiej reprezentować swoich kolegów i koleżanki.

Dyrekcja i nauczyciele/nauczycielki rozumieją, że wybór władz SU należy do uczniów i uczennic, i nie ingerują w ten proces – nie ograniczają biernego prawa wyborczego (do kandydowania), a przede wszystkim nie faworyzują żadnego z kandydatów i kandydatek, nie wpływają na przebieg i wyniki wyborów.

Na co zwracać uwagę?

- Doświadczenie wyborów do władz SU to pierwsze zetknięcie się uczniów i uczennic z działaniem procedur demokratycznych w praktyce – należy zadbać, żeby wszystkie zasady i przebieg wyborów były jasne i przejrzyste, nie podważały zaufania do SU i wyborów w ogóle.
- Oprawa się liczy! Wybory powinny być szkolnym świętem - zadbajcie o staranne wydrukowanie kart do głosowania, wydzielcie lokal wyborczy – niech wygląda to tak, jak podczas „dorosłych” wyborów (które przecież w większości szkół się odbywają, więc zazwyczaj w magazynie można znaleźć i urnę i parawany i flagi).
- Czas głosowania powinien rozciągać się od ok. 15–20 minut przed rozpoczęciem pierwszej lekcji do ok. 15 minut po zakończeniu ostatniej – żeby mieć pewność, że wszyscy mieli możliwość zagłosować. NIE JEST dobrą praktyką obchodzenie klas z urną ani grupowe wychodzenie klas na głosowanie, choć z perspektywy nauczycieli i nauczycielek może to ułatwiać ich przeprowadzenie, ale także naruszać tajność i dobrowolność głosowania oraz odbierać im powagę.
- Czas uczniów i uczennic, którzy pracują w komisji, nie jest stracony. Należy ich na cały dzień wyborów zwolnić z lekcji, tak żeby mogli nadzorować cały przebieg głosowania i liczenia głosów. To też lekcja, na dodatek – praktyczna!
- Nigdy, przenigdy wyniki wyborów nie mogą być kwestionowane przez dyrekcję i nauczycieli/nauczycielki. Nad prawidłowością przebiegu głosowania i zgłaszania kandydatów/kandydatek czuwa komisja wyborcza i zatwierdzone przez nią wyniki (po rozpatrzeniu ewentualnych skarg wyborczych) są ostateczne.

Projekt finansowany ze środków Ambasady Stanów Zjednoczonych

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

DOBRA PRAKTYKA Z POLSKI

Dobra praktyka: Szkoła podstawowa nr 8 w Kaliszu

Co? Super wybory do władz samorządu uczniowskiego

Dlaczego? W szkole nie istniała ordynacja wyborcza. Nie wszyscy z uczniów i uczennic wykazywali zainteresowanie działalnością samorządu uczniowskiego.

Co się działo krok po kroku?

1. Skierowano ogłoszenie do wszystkich osób chętnych do pracy nad przygotowaniem ordynacji wyborczej. Ta grupa przygotowała propozycję dokumentu zawierającego zasady kandydowania oraz głosowania w wyborach władz SU.
2. Ordynacja wyborcza została przyjęta w ogólnoszkolnym referendum. Czynne i bierne prawo wyborcze obejmuje wszystkich uczniów i uczennice klas IV-VI, jedynym wymogiem do kandydowania jest zebranie 10 podpisów poparcia.
3. Trójka osób zaangażowanych w pracę nad ordynacją stworzyła Uczniowską Komisję Wyborczą – odpowiedzialną za przygotowanie wyborów i nadzór nad przestrzeganiem zapisów ordynacji.
4. Kandydaci i kandydatki prowadzili intensywną kampanię wyborczą – zbierali podpisy poparcia, angażowali w promocję własne sztaby, organizowali akcje promujące swoje pomysły na działania w szkole.
5. Komisja wyborcza przygotowała materiał filmowy – krótkie wywiady z każdą kandydującą osobą o jego lub jej pomysłach na szkołę. Premiera filmu odbyła się na długiej przerwie!
6. Przygotowano odpowiednio lokal wyborczy – urnę, miejsce zapewniające tajność głosowania, karty do głosowania i listy wyborców.
7. W dniu głosowania lokal wyborczy był otwarty od 7:30 i długo po zakończeniu ostatniej lekcji – tak, żeby wszyscy chętni mogli zagłosować, a jednocześnie nikt nie czuł przymusu! Frekwencja wyniosła 72%.

Jakie są mocne strony?

- Uczniowie i uczennice odpowiedzialni za przygotowanie zasad wyborczych, przygotowanie i przeprowadzenie wyborów,
- Każda osoba ucząca się ma bierne i czynne prawa wyborczego,
- Lokal wyborczy i tryb prowadzenia wyborów zapewniał dobrowolność i tajność aktu głosowania oraz pełne zachowanie procedur demokratycznych.

Projekt finansowany ze środków Ambasady Stanów Zjednoczonych

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

DOBRA PRAKTYKA Z USA

Kto? C.E. Hanna Elementary School, Oxford, Alabama

Co? Sposób na poznanie kandydatów do władz samorządu uczniowskiego.

Każda osoba, która kandyduje w wyborach do władz SU składa wypełniony formularz z odpowiedziami na pytania dotyczącymi samorząd uczniowskiego i przyszłej funkcji. Odpowiedzi są publiczne i zamieszczone na stronie internetowej SU.

Jak to wprowadzić w Waszej szkole?

Zastanówcie się jakie pytania chcielibyście zadać przyszłym członkom władz SU. Pamiętajcie, aby zaangażować wszystkich uczniów w tworzenie ich. Możecie skorzystać z któregoś sposobu:

Pierwszy sposób	Drugi sposób
1. Zbierzcie propozycje pytań – możecie ustawić skrzynkę, do której wrzuca się swoją propozycje, wywiesić arkusz, na, którym każdy może zapisać lub zbierzcie propozycje na godzinach wychowawczych.	1. Wyznaczcie datę spotkania, na którym stworzycie listę pytań. Upewnijcie się, że informacja o nim (o dacie, miejscu i celu) dotrze do wszystkich uczniów.
2. Zapoznajcie się z pytaniami, – jeśli jest kilka podobnych możecie zapisać je tak samo lub stworzyć kategorie – np. dotyczące pomysłów na działania, dotychczasowe doświadczenie itp.	2. Podczas spotkania ustalcie jakie pytania chcielibyście zadać kandydatom.
3. Opublikujcie zgłoszone pytania i zbierzcie opinie – możecie to zrobić na godzinie wychowawczej np. po przez głosowanie – każdy wybiera 5 pytań, które jej/jego zdaniem powinny znajdować się w formularzu.	3. Propozycje pytań opublikujcie na stronie internetowej, przekażcie wszystkim uczniom swój pomysł. Dajcie możliwość zgłaszania uwag – możecie ustawić skrzynkę, poprosić o wysłanie ich na adres mailowy lub zorganizować otwarte konsultacyjne spotkanie na długiej przerwie.
4. Sprawdźcie, które dostały najwięcej głosów i stwórzcie formularz.	4. Zapoznajcie się z uwagami. Jeśli jest potrzeba wprowadźcie zmiany.
5. Opublikujcie ostateczną listę pytań. Pamiętajcie, że musi być gotowa przed rozpoczęciem wyborów, a odpowiedzenie na pytania jest niezbędne aby kandydować. Wyznaczcie również osobę, która będzie odpowiedzialna za zamieszczenie odpowiedzi kandydatów w mediach szkolnych.	5. Opublikujcie ostateczną listę pytań. Pamiętajcie, że musi być gotowa przed rozpoczęciem wyborów, a odpowiedzenie na pytania jest niezbędne aby kandydować. Wyznaczcie również osobę, która będzie odpowiedzialna za zamieszczenie odpowiedzi kandydatów w mediach szkolnych.

Zobacz, na jakie pytania odpowiadają kandydaci do władz SU w C.E. Hanna Elementary School

1. Dlaczego chcesz być członkiem zarządu SU/dlaczego kandydujesz na to stanowisko?
2. Jakie masz przywódcze cechy?
3. Jaką nową aktywność chciałbyś/chciałabyś zorganizować dla uczniów w szkole?

Projekt finansowany ze środków Ambasady Stanów Zjednoczonych

4. Jaki widzisz problem w szkole i jak chciałbyś/chciałabyś go rozwiązać?
5. Co możesz wnieść do SU w tym roku? Proszę pisać o konkretnych.

Rada: Poproście kandydatów o wysłanie odpowiedzi mailem. Możecie również wywiesić odpowiedzi każdego kandydata na tablicy SU.

Dlaczego warto to wprowadzić?

- Jest to łatwy sposób na zastąpienie programów wyborczych – uczniowie często nie wiedzą jak je stworzyć. W tym przypadku pytania jasno wskazują jakie informacje zawrzeć.
- Każdy z kandydatów przedstawia te same informacje, dzięki temu wyborcy mogą porównać odpowiedzi i zagłosować na osobę, z którą najbardziej się utożsamiają.
- Uczniowie kandydujący muszą poważnie przemyśleć, co chcą wnieść do samorządu, dzięki temu są bardziej świadomi swoich przyszłych obowiązków i inicjatyw, jakie mogą podjąć.

Projekt finansowany ze środków Ambasady Stanów Zjednoczonych

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI